

‘de wijt beroemde stadt, wijt ende breet in alle vrempde landen ende provicien vermaart, deur heure wijde berominghe inde ooghen vande geheele werelt als een modelle ende exempelp voor alle anderen.’
Jan van der Veen, 1632.

Ze waren bijeen gekomen in Borgharen. Een klein plaatsje ten noorden van Maastricht aan de Maas. Beter gezegd, de familie Hodiamont was bijeen gekomen in kasteel Borgharen waar freule von Rosenthal woonde. Hun oma van moederskant. De naam van het kasteel is afgeleid aan de familie Haeren, de bouwers van de voorloper van het huidige kasteel. Deze familie ontleende haar naam wellicht aan de godin Hariassa die in de Romeinse tijd werd vereerd aan de oevers van de Maas. Het kasteel is in vroegere tijden ook onder naam Ophaeren bekend geweest. Het dorp Borgharen is naar het kasteel genoemd.

Beschrijving van het kasteel

Het huidige kasteel is een geheel omgracht complex met als middenvleugel een 17e eeuwse halfrond hoofdgebouw in barokke stijl, geflankeerd door twee vierkante torens. Op elk van deze torens sluit een lange zijgevel aan, gebruikt als dienstvleugel. De basis van het

hoofdgebouw is een 12e eeuwse vierkante woontoren met een in de 13e eeuw toegevoegde schildmuur. De onderbouw, kelders en de half ronde ringmuur gemaakt uit breuksteen zijn als restanten nog duidelijk herkenbaar in het huidige kasteel. Het hoofdgebouw kreeg in 1785 een met een mergelbekleding uitgevoerd classicistisch uiterlijk en werd voorzien van een hardstenen bordes met dubbele trap. In het balkonhek zijn de wapens van de families De Rosen en Van Buel verwerkt. De zware paviljoentorens en de lagere dienstvleugels zijn in Maaslandse renaissance stijl opgetrokken.

Een aantal kamers zijn in Lodewijk XVI-stijl ingericht; de ovale *Blauwe kamer*, de *Roze Kamer* als eetzaal, een Chinese kamer met schilderijen, een *Chambre Romaine* met pseudo-Pompeiaanse schilderijen en de grote salon met schilderijen van Pierre-Michel de Lovinfosse. Het sierstucwerk in de *Chambre Romaine* is waarschijnlijk van de hand van Petrus Nicolaas Gagnini, die hierbij samenwerkte met de Maastrichtse architect Mathias Soiron. Verder is er een neogotisch ingerichte archiefkamer en een Lodewijk XV-stijl balustertrap in de hal.

Bij het kasteel liggen een kasteelhoeve uit de late 17e eeuw en een neogotisch poortgebouw met helmdak en ronde traptoren, ontworpen door Pierre Cuypers. Rond het kasteel is een tuin in Engelse landschapsstijl, aangelegd in 1790. De brede gracht wordt gevoed door de Canjelbeek.

Ze zaten in de ovale Blauwe kamer. De freule keek om zich heen. Is iedereen er?, vroeg ze voorzichtig. We zijn er allemaal, zei Harold. Caspar, Maureen, Lydia en ik. Al u neven en nichten. Dan kunnen we beginnen, zei de freule. Lydia en Maureen keken elkaar aan. Wat zou er nu komen? Wat had de freule in petto. Harold keek naar de inrichting van de kamer. Het was een mooie kamer die zijn naam eer aan deed. Alles was er blauw. Het stucwerk van het plafond. De wandtapijten. De stoelen en de tafel. Met hier en daar een blauwe vaas. Kijk wat ik hier heb, zei de freule en ze pakte een kistje. Hier zitten mijn sierraden in. De deksel van het kistje ging open en de aanwezige neven en nichten keken vol verbazing. Het waren zeer kostbare juwelen. Ik wil, begon de freule voorzichtig dat Maureen en Lydia deze sierraden krijgen. Ze zijn vrouwen, dus ze kunnen ze dragen. Caspar en Harold keken elkaar aan. Wij nemen deze sierraden wel mee, zei Harold. We

hebben thuis een kluis waar ze veilig zijn opgeborgen. Maureen en Lydia zeiden niets. Dan geef ik het kistje aan Caspar, zei de freule. Hij weet wat hij ermee moet doen. Als ik ben gestorven, wat niet meer lang zal duren, dan gaan de sierraden naar jullie zussen. Ik heb er een briefje bij gedaan wie wat krijgt. Meer heb ik niet te zeggen. Harold pakte het kistje en liep ermee naar buiten. Caspar volgde hem. Harold en Caspar waren goud- en zilvermeden die hun winkel hadden in de Stokstraat in Maastricht. Ze woonden zelf in de wijk Sint Pieter in de Perroenweg. In een kapitaal huis, helemaal wit geschilderd. Caspar was de oudste daarna volgde Harold en daarna pas de twee zussen Maureen en Lydia.

Maureen en Lydia keken elkaar aan. Was het dat?, zei Lydia. Dat was alles, zei freule von Rosenthal. Dan zien we wel, zei Lydia. Als u onverwacht te komt te overlijden. Dan krijgen we de sierraden vanzelf. Maar niet verpatsen, zei de freule. Ze zijn al eeuwen in de familie en ik wil dat ze in de familie blijven. Geen kunst of kitsch. We kunnen ze toch wel laten taxeren, zei Lydia. Dat mag altijd, zei de freule, maar ik denk dat jullie broers daar goed genoeg voor instaat zijn. Dan laten we u verder met rust, zei Maureen. Het is al vermoeiend genoeg zo. Ze gingen via het pittoreske

poortgebouw met slanke toren en een leien dak het terrein af. Ik ben benieuwd, zei Lydia.

Ze kwamen van Engeland. Moesten overstappen op een lijnvlucht naar Hawaï en landden op Honolulu International Airport. Ze kwamen voor geld. Op Honolulu Airport pakten ze een binnenlandse vlucht naar Kapalua West Maui Airport. Hier stapten ze definitief uit. Ze werden opgewacht door de butler met de naam Dustan. Stapten in een auto en reden naar Lataina.

De staat Hawaï bestaat uit 137 vulkanische eilanden (waarvan de meeste klein en onbewoond) in het midden van de Stille Oceaan, waarvan de belangrijkste worden gevormd door de Hawaïaanse eilanden, een archipel met 19 eilanden. Er zijn 8 grote eilanden; van west naar oost: Niihau, Kauai, Oahu (met de hoofdstad Honolulu), Molokai, Lanai, Kaho'olawe, Maui en Hawaï (het grootste eiland)

Maui is zoals gezegd een eiland in de Amerikaanse staat Hawaï. Het is met 1883 km² het op een na grootste eiland van de archipel. Het eiland bestaat uit twee vulkanen, Haleakalā (3055 m) en de overblijfselen van de oudere West Maui Volcano,

die door een landengte met elkaar verbonden zijn. Omdat deze landengte als een dal tussen de vulkanische bergen ligt, staat Maui ook bekend als 'The Valley Isle'.

Maui is een mooi eiland. De loefzijde flankeert twee vulkanen in een in vervoering brengende omgeving. De vulkanische woestijntop van Haleakalā laat een onvergetelijke spectaculaire zonsop- en zonsondergangen zien. De drogere westkusten van het eiland voorzien in enkele van Hawaï meest populaire en attractieve stranden. Gezien vanaf een korte afstand buitengaats zie we Lahaina liggen, de enige echte stad in West Maui, zien we een van de prettigste gemeenschappen van geheel Hawaï. Van 1820 tot 1845 was Lahaina hoofdstad van het Koninkrijk Hawaï, maar is sinds toen nauwelijks gegroeid en kan verward worden met een vredig tropisch dorpje. Aan de kustlijn vinden we veel huizen opgebouwd uit een houtskelet, jachten dobberen in de haven, kokospalmen waaien vanuit Bayan Tree alle kanten op en surfers draaien in de kleine rand van de baai in de zuiden. En de bergen van West Maui domineren de einder, omringend zoals zo vaker door mooie regenbogen.

Het hart van het stadje is Bayan Tree Square een attractieve publieke ruimte vaak gevuld met

busladingen toeristen. Een grote banyan tree werd geplant op 24 april 1873 en vult de Banyan Tree Square volkomen. De familie woonde in Balwin Home, aan de Front Street net ten noorden van de Banyan Tree Square, het is het oudste overgeleverde huis in Lahaina. Terug te voeren op de tijd dat Hawaï nog een koninkrijk was en Lahaina de hoofdstad. Geconstrueerd in 1834 met 24 inch dikke gepleisterde mengsel van lava en koraal werd het huis vernoemd naar Reverend Dwight Balwin, die pastoor bleef in de Waine's Church tot 1871.

‘Hoe zit dat nou oma?’, begon Reinoud meteen te drammen.

‘We hebben toch blauw bloed door onze aderen stromen.’

‘Ik zal het jullie nog één keer uitleggen’, zei oma.

Van 1795 tot 17 januari 1893 was Hawaï een koninkrijk. In 1840 kreeg Hawaï een parlement.

Van 25 februari 1843 tot 31 juli 1843 was de Provisional Cession toen Lord George Paulet Hawaï annexeerde voor het Verenigd Koninkrijk.

In 1887 werd het land een constitutionele monarchie en werd de macht van de koning sterk ingeperkt. In 1893 werd koningin Liliuokalani

afgezet door plaatselijke zakenlieden en politici.
De kroonprins toen was Ka'iulani.
Op 4 juli 1894 ontstond de Republiek Hawaï. Op 7
juli 1898 werden de eilanden officieel geannexeerd
door de Verenigde Staten om op 22 februari 1900
een Amerikaans territorium te worden. Op 21
augustus 1959 werd Hawaï een Amerikaanse staat.

‘Deze kroonprins was mijn vader. En hij heeft me
zeer veel dingen achter gelaten. Zoals dit mooie
huis, Balwin Home. Hij heeft altijd goed gezorgd
voor zijn nazaten. Daarom heeft hij ook een
cadeautje voor jullie bedacht. Kijk maar eens in de
tuin.’

‘Enig die berceau’, mompelde Reinoud.

‘Eens kijken: bordeauxrode klimrozen, gele
stokrozen, rose trosrozen en witte pioenrozen. En
dat allemaal samengebracht tot één geheel.’

‘Er is een schilderij van gemaakt door een
beroemde kunstenaar’, ging oma verder.

‘En dat schilderij krijgen wij’, ging Reinoud snel
verder.

‘Dat schilderij is niet te verkrijgen’, ging oma
verder.

‘Het hangt in het Metropolitan Museum of Art. In
New York. Maar belangrijker nog is het feit dat
aan de achterkant van het schilderij een kaart

geplakt staat waar de schat van de koningen van Hawaï ligt.'

'De schat?', vroeg Reinoud belangstellend.

'Ik heb nog nooit gehoord van een schat.'

'Toch bestaat hij heus wel', zei oma.

'Dan moeten we hem zo snel mogelijk hebben.'

'Kom op naar New York', zei Reinoud en de andere neven en nichtjes volgden hem.

Reinoud zat in de intercity naar Maastricht. Een dubbeldeks. Gewoontegetrouw ging Reinoud altijd boven zitten, dan kon je verder kijken. De trein vertrok tegenover de blokkendozen van het DSM-gebouw vervolgens kwam er een rangeerterrein. Het naakte Fortunastadion en het Orbis Medisch centrum. Via het scheefgebouwde kantoor van het LIOF kwam hij bij de kleine huisjes in Lutterade met een gebouw dat, ironisch genoeg, de naam 'De Graal' droeg. Naderhand wist hij dat hier een huishoudschool had gelegen met deze naam. Nu was het een kinderdagverblijf. Via het grote DSM-complex en de olietanks van Sabic zag hij de berkenbomen in een gele gloed. Nog even dan zou de winter invallen. Na station Beek-Elsloo begonnen de heuvels. De trein drukte zich tegen de berghelling van het Bunderbos aan. Het bronnetjesbos. Bloembedden van

bosanemonen. Uiteindelijk ging de reis langs de overblijfselen van de Medammerweide en Terhagen naar het Bunderbos met zijn bronnen. De spoorlijn leunde tegen de plateaurand aan. Overal waren er populieren met mistletoe erin. Na een tijdje kwam hij langs de buitenverblijven van de chique van Maastricht, zoals kasteel Vaeshartelt, Villa Kruisdonk en kasteel Meerssenhoven met allemaal zuilen aan de ingang van de oprijlaan. De trein wrong zich langs de stoffige fabrieken van Mosa tegels waar een vrachtauto van Sigrano klaar stond om zijn lading zilverzand te dumpen. Zilverzand waar wasbakken, wc-potten en dergelijke van gemaakt werden. Het werd ook gebruikt in de glasindustrie. Met twee schoorstenen met de naam MOSA erop. Uiteindelijk arriveerde hij in Maastricht, Mosa tegels en de werkplaats van de NS. Dit was het eindpunt. Pas in 1913 werd het huidige stenen station gebouwd, naar een ontwerp van George Willem van Heukelom. De stationshal bevat een bank ten bate van (onder andere) de internationale reiziger. Daarnaast zijn er enkele winkels, zoals een boekhandel, een muziekwinkel en een supermarkt. De *Brasserie* (stationsrestaurant) biedt de reiziger de mogelijkheid een warme maaltijd te nemen. Het